

Na Bijelim stijenama

Piše: **prof. Krunoslav Milas**

Te, naizgled nepristupačne stijene u sebi kriju niz malih zelenih čistina. Nezamisliva ljepota na samo km²! Dodamo li tome podatak da runolist cvjeta početkom ljeta, a naša su najveća staništa tog cvijeta - simbola upravo na Bijelim stijenama, eto nam razloga za posjet! Bijele su stijene, zajedno s obližnjim Samarskim stijenama od 1985. strogi prirodni rezervat veličine 1175,35 ha.

Na Bijele stijene dolazimo skrenuvši prema Ogulinu s autoceste Zagreb - Split. U tom gradu, smještenom ispod Kleka, zaštitnog znaka hrvatskog planinarstva je frankopanski kaštel. Danas je u njemu Zavičajni muzej i zanimljiva planinarska zbirka. Nasuprot kaštela je i hidrogeološki fenomen, Đulin ponor. U 50 m dubokom kanjonu, ispod strmih litica ponire rijeka Dobra. Đulin ponor

✓ Ogulinski recepti

Stanovnici ogulinskog kraja posebno su ponosni na Ogulinsku masnicu - dizano tijesto punjeno filom od dinstanog luka, jaja i vrhnja, ali i na Smisan kruh - ukusan i mirišljiv kruh od pet vrsta brašna (pšenica, proso, kukuruz, ječam i raž).

nastavlja se u najduži špiljski kompleks Hrvatske (16 km).

Od Ogulina nastavljamo cestom 23 km do Jasenka, selo usred Jasenačkog polja. Četiri km dalje je zaselak Vrelo i poznati Hrvatski olimpijski športsko-rekreacijski centar "Bjelolasica". Ali, mi nastavljamo glavnom cestom u smjeru Drežnice još 1 km, a zatim "Begovom stazom" skrećemo desno. Uskoro cesta ulazi u šumu (lijevo je pješački odvojak za Bijele stijene 2 h i 30 min!). Dobra makadamska cesta serpentinama se uspinje do ravnijeg dijela, kojim nastavljamo do cestovnog odvojka lijevo kroz "Rusov jarak" do okretišta s nadstrešnicom (od glavne ceste do okretišta ukupno je 8 km makadama).

Od okretišta nastavljamo pješice označenom stazom s dva oštirija uspona 40 min do doma. 10 min prije doma odvaja se lijevo označeni put za Veliku Javornicu.

S Begove staze postoji još jedan prilaz do doma na Bijelim stijenama. To je put kroz "Klanac kostura" (1h i 30 min).

Želite li uživati u divljoj romantici bizarnih stijena najrazličitijih oblika svakako posjetite Bijele stijene. Taj djelić Velike Kapele čini 4 km dugačak nazubljeni hrbat mnogobrojnih okomitih stijena, dubokih ponikvi i provalija s vječnim snijegom

Na cestovnom odvoju za Bijele stijene nastavljamo Begovom stazom još 300 m, a zatim pješice preko livade planinarskom markacijom kroz šumu. Pristup je duži, ali vrlo zanimljiv, jer prolazi najljepšim predjelima Bijelih stijena.

Stigli smo na cilj

Dom na Bijelim stijenama je planinarska kuća u malom dolcu podno samog vrha. Sagradilo ju je HPD

✓ RUNOLIST (*leontopodium alpinum*),

biljka je zvjezdastog runastog cvijeta nejednakih latica, poznata u visokim predjelima Alpa. Simbol je planina, a sastavni je dio i grba Hrvatskog planinarskog saveza.

Iznimno je dekorativna, pa je nesavjesni izletnici ponekad beru, iako je posebno zaštićena biljka. Zato upamtite: branje nije dopušteno!!!

"Kapela" i svečano otvorilo 1968. godine. Ta lijepa drvena kuća, podignuta zbog vlage na kamene stupove, otvorena je od svibnja do listopada vikendima. Praktična je i za posjete većih grupa. Na istom je proplanku već 1928. sagrađena kamena planinarska kuća koja je zbog dotrajalosti srušena. Cisterna na proplanku, kojom se posjetitelji i danas koriste, jedini je njen ostatak.

Budući da mnogi posjetitelji dolaze u vrijeme kad dom nije otvoren, HPD "Kapela", na samom ulazu u dolac, je sklonište s tridesetak ležajeva i stalno je otvoreno.

Dom na Bijelim stijenama odlično je ishodište za izlete tim atraktivnim krajem. Ukoliko ste došli na jednodnevni izlet, predlažemo nekoliko mogućnosti.

Uspon na vrh Bijelih stijena (15 min). Strmom stazom iza kuće stižete do podnožja vršne stijene, a zatim desno kroz uski kameni procjep, pa se strmo (uz osiguranje čeličnim užetom!) uspinjemo na sam vrh (1334 m), tu nakupinu ogromnih kamenih, nazubljenih stijena s prekrasnim pogledom na cijeli kameni sklop Bijelih i Samarskih stijena, na Bjelolasicu i cijelu Veliku Kapelu. Posjetiteljima preporučam da obrate pozornost na zanimljive figure u kamenoj skupini pred nama: na "Biskupovu kapu" i "Čovječuljka".

Nakon spusta s vrha predlažemo silazak na drugu stranu, u vrtaču (5 min) odakle se pred nama pojavljuje najljepši detalj na Bijelim stijenama, poznati "Prsti". Prekrasne oštre i vitke stijene u obliku prstiju izdižu se pred nama u nebo. Odatle je još 5 min spusta do prirodne "kapelice", sasvim male okrugle ponikve okružene izbrazdanim

✓ Kako se ne smijemo ponašati u prirodi

Ekološka svijest izletnika danas je daleko veća nego prije. Kao potvrdu toga, želio bih vam citirati odlomak iz dnevnika jednog planinara koji je boravio na Bijelim stijenama 1939. godine:

Spuštam se niza stijenu u pravcu "Biskupove kape". Uz put nailazimo na lijepe primjerke runolista. Kitimo naše šešire prvim primjercima. Jedan prijatelj pronalazi velike primjerke, ali je imao muke dok ih je pobrao jer su bili na strmoj stijeni. Drugi je bio bolje sreće:

✓ Jeste li znali

Posjetitelj će se iznenaditi kad vidi lijepi dom i sklonište u prostoru do kojega ne vodi nikakva cesta. Sav građevinski materijal i oprema donesena je na leđima planinara! Volja, upornost i ljubav prema planini upravo izvire iz oba sagrađena objekta.

okomitim stijenama na čijem su dnu planinari postavili raspelo. U "kapelicu" se ulazi ispod "slonove noge", stijene koja se tko zna kada odlomila s vrha i uklještila između stijena. Silazak u "frižider" (5 min). Još je jedan zanimljiv spust na Bijelim stijenama. Pokraj cisterne na proplanku kroz prirodna kamenita vrata oštrim spustom i prirodnim stubama spuštamo se u duboku vrtaču s vječnim snijegom na dnu.

Izlet na Veliku Javornicu (1374 m) zanimljiv je i traje nešto duže (1 h i 20

min). Vraćamo se 10 min prema Jasenku, a zatim oznakom KPP skrećemo desno. Pola je sata šetnje do "Vrata", zanimljivih kamenih oblika na prijevoju između Bijelih stijena i Velike Javornice. Još je 45 min hoda do vrha. Ispod vršne stijene planinari su prije dvadesetak godina sagradili drvenu nadstrešnicu.

Vihoraškim putem do Ratkovog skloništa (3 h i 30 min). Planinarima koji ostaju dva dana predlažemo dužu, ali zanimljivu šetnju do Samarskih stijena, najljepšeg predjela ove netaknute divljine. Put je zahtjevan, jer staze uglavnom nema. Najatraktivniji detalj puta je "Ljuska", uski procjep u stijeni osiguran čeličnim užetom čini granicu između Bijelih i Samarskih stijena. Na kraju staze je Ratkovo sklonište, stalno otvoren planinarski objekt, sagrađen na originalnom mjestu, u polupećini, tako da je potpuno zaštićeno od padalina.

OBAVIJESTI:
Turist. ured grada Ogulina,
tel. 047/532 278
Obavijesti o muzeju
tel. 047/522 915, 522 170
HPD "Kapela",
tel. 01/37 38 412 (Ferina)